

Ked' vidím, že slovenské médiá dajú správy v mojom jazyku, necítim sa tu byť sama

UNESCO spúšťa projekt, ktorého cieľom je dať hlas utečencom z Ukrajiny

V celej Európe sa nachádza viac ako 5,8 milióna utečencov z Ukrajiny, z toho približne 1,6 milióna prekročilo hranice Slovenska. Približne 107 000 z nich získalo v krajine štatút dočasnej ochrany, pre ktorých je prístup k spoľahlivým a relevantným informáciám problémom. Nový projekt UNESCO preto rieši túto výzvu tým, že pomáha slovenským médiám sprístupňovať správy v ukrajinčine a zároveň pomáha bojovať proti stereotypom posilnením dialógu medzi jednotlivými komunitami.

Projekt sa začal 30. augusta v Bratislave a bude sa realizovať v Moldavsku, Rumunsku a na Slovensku. Jeho hlavným cieľom je zlepšiť prístup ukrajinských utečencov k spoľahlivým informáciám a vytvoriť priaznivé podmienky pre pokojné spolužitie a prípadnú integráciu utečencov do hostiteľských komunít vo všetkých troch krajinách.

"Médiá sú kľúčom k posilneniu a podpore inkluzívnych a na faktoch založených verejných diskusií. Médiá ako štvrtá moc majú v rukách prostriedky na boj proti strachu a sociálnym stigmám.

Tawfik Jelassi, zástupca generálneho riaditeľa UNESCO pre komunikáciu a informácie

V spolupráci s Deutsche Welle, medzinárodnými expertami a vybranými slovenskými médiami budeme vytvárať kvalitný obsah o témach, ktoré sú pre ukrajinských utečencov dôležité, ale zároveň pomôžu aj slovenským občanom pri lepšom chápaní dôvodov, pre ktoré našli utečenci dočasný domov na Slovensku. Projekt umožňuje utečencom rozprávať svoje vlastné príbehy v médiách.

"Pre Ukrajincov je veľmi dôležité, aby mali správy vo svojom jazyku. Nielenže majú užitočné informácie o Slovensku, ale ťažko sa dá popísať slovami, ako veľa pre nás znamená čítať alebo počuť správy vo svojom rodnom jazyku. Človek vtedy pochopí, že nie je sám."

Alina Graffyová, ukrajinská novinárka pracujúca v Slovak Spectator

Projekt realizuje UNESCO s podporou japonskej vlády a na Slovensku ho implementuje MEMO 98. Iniciatíva je súčasťou príspevku UNESCO k regionálnemu plánu reakcie OSN na situáciu na Ukrajine, ktorý koordinuje UNHCR.

"Médiá zohrávajú kľúčovú úlohu pri oslovovaní utečencov a poskytujú im užitočné informácie. Tento projekt pomôže pri budovaní takýchto kapacít médií a pomôže ukrajinským utečencom, aby boli lepšie informovaní."

Hiroshi Nawata, chargé d'affaires z japonského veľvyslanectva

V počiatočnej fáze projektu UNESCO spolupracovalo s Nórskou radou pre utečencov (NRC) pri mapovaní informačných potrieb ukrajinských utečencov v troch krajinách. V rámci výskumu sa použili kvantitatívne aj kvalitatívne metódy, ako napríklad fókusové skupiny, diskusie so zainteresovanými stranami a takmer 700 rozhovorov s ukrajinskými utečencami, ktoré sa uskutočnili na rôznych miestach, napríklad v školách, v domácnostiach a rôznych podporných centrách. Zatiaľ čo NRC bola celkovo zodpovedná za štúdiu v Moldavskej republike a Rumunsku, organizácia Caritas Slovensko mala na starosti zber údajov na Slovensku. Výsledky výskumu sú nápomocné pre druhú etapu projektu, ktorou je podpora médií pri vytváraní obsahu, ktoré sa týkajú utečencov.

"Utečenci prinášajú aj svoje skúsenosti a zručnosti. Slovenské ministerstvo financií predpokladá, že v roku 2023 vláda vynaloží na utečencov približne rovnakú sumu, akú štát na nich získal vďaka zamestnanosti, platbe daní či platbe za tovar alebo služby. V ďalších rokoch budú príspevky od

utečencov vyššie ako peniaze, ktoré za nich bude musieť vláda zaplatiť. Takže prítomnosť utečencov na Slovensku má veľmi jasný ekonomický prínos.

Danijela Popovič-Efendič, vedúca kancelárie UNHCR na Slovensku

Projekt sa snaží bojovať proti stigmatizácii a dezinformáciám tým, že dáva Ukrajincom možnosť prerozprávať svoje vlastné príbehy. Obsah bude vytváraný pre nich, s nimi a o nich a bude sa týkať tém, ktoré považujú za prioritné. Zároveň je nutné zdôrazniť, že aj slovenskí občania lepšie pochopia situáciu a dôvody, pre ktoré museli utečenci utiecť zo svojich domovov. Prostredníctvom tohto projektu UNESCO posilní výmenu informácií založených na faktoch medzi utečencami a hostiteľskými komunitami s cieľom podporiť sociálnu súdržnosť.

"Takmer nikto na Slovensku nevie, že vojna na Ukrajine nás doteraz stála len 11 eur na občana. To je skoro nič. Ja som za tento projekt veľmi vďačný, pretože nielenže dá hlas Ukrajincom, ale pomôže aj pri objektívnom informovaní verejnosti o migrácii."

Ján Orlovský, riaditeľ Migračného úradu SR

Projekt *Podpora ukrajinských utečencov prostredníctvom médií* spadá pod mandát UNESCO na podporu rozvoja médií a ich pripravenosti na krízy. Súčasná fáza realizácie projektu bude trvať do januára 2024 s tým, že UNESCO sa bude snažiť projekt rozšíriť aj do ďalších krajín a na dlhšie časové obdobie.